

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2023 r.

**Pan
M.K.**

W świetle przedstawionego we wniosku stanu faktycznego nie sposób zająć jednoznacznego i kategorycznego stanowiska w przedmiocie oceny „*czy radca prawny może zeznawać jako świadek w postępowaniu karnym w sprawie, w której składał zeznania w charakterze świadka w postępowaniu przygotowawczym, nie będąc wówczas radcą prawnym, a jedynie osobą upoważnioną do podjęcia określonych czynności tj. złożenia zeznań, w sytuacji gdy obecnie ten radca prawny świadczy usługi prawne na rzecz podmiotu, w imieniu którego składał zeznania na etapie postępowania przygotowawczego*”.

Zobowiązanie radcy prawnego do zachowania tajemnicy zawodowej stanowi jeden z fundamentów wykonywania zawodu radcy prawnego. Natomiast pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu przede wszystkim ochronę prawną interesów podmiotów, na rzecz których jest wykonywana.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej. Ponadto radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.

Natomiast art. 15 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowi, że radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia.

Tajemnicą zawodową objęte są także informacje ujawnione radcy prawnemu przed

podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniem, że radca prawny będzie ją świadczył (art. 15 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego). Istotne jest również to, że zgoda klienta na ujawnienie informacji również nie zwalnia radcy prawnego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Literalnie interpretując przepis art. 15 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego należałoby skłaniać się do wniosku, że tajemnicą zawodową objęte są tylko te informacje, które ujawnione zostały radcy prawnemu (ewentualnie aplikantowi radcowskiemu). Tym samym informacje, które ujawnione zostały osobie w chwili, gdy nie wykonywała ona zawodu radcy prawnego, nie są objęte tajemnicą zawodową.

Jednakże kwestia dopuszczalności złożenia zeznań w charakterze świadka w postępowaniu karnym, w świetle stanu faktycznego określonego we wniosku, wymaga dalszej analizy. O ile nie ma żadnych wątpliwości, że zeznania wnioskodawcy na etapie postępowania przygotowawczego były dopuszczalne, gdyż nie wykonywał on zawodu radcy prawnego, o tyle jego zeznania w chwili gdy wykonuje już zawód radcy prawnego, mogą być objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej.

Należy zauważyć, że wnioskodawca w chwili obecnej wykonuje zawód radcy prawnego i to na rzecz podmiotu, w imieniu którego składał zeznania na etapie postępowania przygotowawczego. Niemożliwym jest zatem określenie dokładnej granicy, a tym samym rozstrzygnięcie, które z pozyskanych informacji, jakimi dysponuje już radca prawny, powziął on przed rozpoczęciem wykonywania zawodu, a które w trakcie jego wykonywania ujawnił mu mocodawca.

W literaturze jednoznacznie wskazuje się, że dokonując oceny, czy konkretna informacja jest objęta tajemnicą zawodową, w razie powzięcia wątpliwości należy zastosować kryterium potencjalnego nawet naruszenia interesu klienta i dokonać wykładni rozszerzającej. Oznacza to, że w razie wątpliwości należy założyć, że dana informacja objęta jest tajemnicą zawodową. Podstawową zasadą jest bowiem ochrona prawna podmiotów, dla których radca prawny świadczy pomoc prawną (Komentarz pod red. T. Schefflera, Wydanie 2, Wydawnictwo C.H. Beck, komentarz do art. 15, teza 20 str. 123). Granica pozwalająca ocenić

czy konkretna informacja jest objęta tajemnicą zawodową czy też nie jest bardzo cienka i dlatego też każdorazowo radca prawny przesłuchiwany w charakterze świadka powinien skrupulatnie i wnikliwie oceniać jaki charakter i czego dotyczą zadawane mu pytania.

W ocenie Komisji, informacje posiadane przez wnioskodawcę w chwili obecnej, gdy wykonuje on już zawód radcy prawnego na rzecz podmiotu, w imieniu którego składał zeznania na etapie postępowania przygotowawczego, mogą być objęte tajemnicą zawodową radcy prawnego. Samo posiadanie informacji może nie wynikać z faktu powierzenia ich przez pracodawcę w chwili, gdy wnioskodawca nie był jeszcze radcą prawnym, ale może także wynikać z faktu świadczenia usług prawnych już przez radcę prawnego na rzecz tego podmiotu.

Jednakże w analizowanym przypadku, ograniczenie tajemnicy zawodowej tylko do informacji pozyskanych przez wnioskodawcę w toku wykonywania przez niego czynności zawodowych radcy prawnego mogłoby zniweczyć istotę tajemnicy. Niewątpliwie istnieje bowiem ścisły związek pomiędzy pozyskanymi przez wnioskodawcę informacjami dotyczącymi klienta i jego spraw w czasie, gdy radcą prawnym nie był, a informacjami uzyskanymi przez niego od klienta obecnie. Należy bowiem zauważyć, że radca prawny może pozyskać informacje objęte tajemnicą zawodową z różnych źródeł przed wykonywaniem czynności zawodowych, w trakcie ich wykonywania, a także w pewien czas po ich wykonaniu.

W ocenie Komisji dla wyznaczenia granic tajemnicy zawodowej radcy prawnego kluczowy jest interes klienta. Nie należy bowiem zapominać, że jedną z podstawowych zasad wykonywania zawodu radcy prawnego, jest przecież ochrona prawna podmiotów, dla których radca prawny świadczy pomoc prawną.

Opracował:

r.pr. Rafał Owczarek

członek

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

Przewodniczący

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

r.pr. Ryszard Wilmanowicz